

Projektnamn:	Build Equal
Projektägare:	LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET
RUS prioriterad område:	1. Västerbotten - en nytänkande och smart region
RUS delprioritering:	1.1 Kapacitet för samverkan och samhandling
Berörda län/Kommun:	Västerbotten och Norrbotten
Sökt belopp:	2 690 083 kr
Sökt projektkostnad:	11 545 418 kr
Projektperiod:	2025-08-01 - 2028-12-01

Build Equal adresserar kompetensbristen i bygg- och anläggningssektorn i Övre Norrland genom jämställdhetsintegrering. Projektet kommer genom samverkan mellan akademi och näringsliv utveckla och implementera forskningsbaserade metoder hos företag för ökad jämställdhet. En digital plattform och samverkansforum sprider kunskap och stödjer företag att stärka sin konkurrenskraft och sin innovationsgrad. Projektet främjar flexibla insatser där företag praktiskt tillämpar genuskunskap, vilket stärker sektorns innovationskraft och attraktivitet. Byggsektorn får samverka med industrin för en hållbar grön omställning.

Forskning visar att jämställdhet och mångfald inte bara ökar arbetsplatsens kreativitet och innovationsförmåga, utan även stärker konkurrenskraft och kompetensattraktion. 2023 utgjordes dock endast ca 10% av bygg- och anläggningssektorns sysselsatta av kvinnor. Att jobba med sektorns jämställdhet är alltså direkt avgörande för att möta de regionala och globala utmaningar som följer med den pågående gröna omställningen.

Förslag till beslut

BIFALL:

LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET beviljas **2 690 083 kr**, dock högst **23,30 %** av godkända kostnader uppgående till 11 545 418 kr för projektet *Build Equal* för projektperioden 2025-08-01 - 2028-12-01. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken. Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet ligger väl i linje med Västerbottens regionala utvecklingsstrategis prioritering 1. Västerbotten - en nytänkande och smart region samt delprioritering 1.1. Kapacitet för samverkan och samhandling samt i linje med Västerbottens regionala innovationsstrategi. Det uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar i hög grad till prioritetshöjande aspekten *Sammanhållen region* och i mycket hög grad till den prioritetshöjande aspekten *Positiva hållbarhetseffekter*

Bedömda resultat och konsekvenser
Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		X
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		X

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region				X	
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt					
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.					X

Sammanfattande bedömning

Build Equal följer intentionerna i RUS prioritering 1. Västerbotten - en nytänkande och smart region samt delprioritering 1.1. Kapacitet för samverkan och samhandling. Ansökan ligger också väl i linje med Västerbottens regionala innovationsstrategi.

Den beskrivna projektlogiken är tydlig och de aktiviteter som beskrivs bedöms bidra till projektets måluppfyllelse.

Projektet bedöms vara väl förankrat. Sökanden har skickat in stödbrev från PEAB, Byggföretagen, Jämställdhetsmyndigheten, SSAB med flera. Utifrån stödbreven kommer projektet arbeta med en referensgrupp med representanter från både offentlig förvaltning och företagsorganisationer. Projektet beskriver också att de kommer samverka med andra satsningar som tangerar området.

Projektet bedöms vara väl hållbarhetsintegrerat. Den sociala hållbarheten står i fokus men projektet lyfter även in övriga hållbarhetsaspekter. Projektet beskriver bland annat de jämställdhetsutmaningar som finns inom bygg- och anläggningsindustrin och hur målgruppen ser ut ur ett jämställdhetsperspektiv. Kopplingen till de globala målen beskrivs tydligt i ansökan och även målkonflikter lyfts in.

Prioritetshöjande aspekter

Sammanhållen region

Projektet bedöms bidra till den prioritetshöjande aspekten Sammanhållen region i hög utsträckning utifrån att det ligger väl i linje med relevanta regionala strategier, det beskriver en tydlig förankring och efterfrågan för dess insatser, det kommer verka i hela Västerbotten och bedöms även ha goda förutsättningar för den samverkan som planeras att genomföras.

Positiva hållbarhetseffekter

Projektet syftar till att uppnå jämställdhet inom bygg- och anläggningsindustrin och bidrar också på ett direkt sätt till RUS inriktning Jämställd och jämlik inkludering. Projektet kopplar mot de globala målen inklusive mål 5 - jämställdhet. Hållbarhet är väl integrerat i ansökan som helhet. Utifrån detta bedöms projektet bidra till den prioritetshöjande aspekten Positiva hållbarhetsaspekter i mycket hög utsträckning.

Den sammanvägda bedömningen är att projektet ska beviljas stöd enligt ansökan.

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Verksamhetschef: Nils Enwald

Projekt-PM**ÄrendelID**
20372391**Diarie-nr**
REGAC 74-2025**Sammanfattning**

Build Equal adresserar kompetensbristen i bygg- och anläggningssektorn i Övre Norrland genom jämställdhetsintegrering. Projektet kommer genom samverkan mellan akademi och näringsliv utveckla och implementera forskningsbaserade metoder hos företag för ökad jämställdhet. En digital plattform och samverkansforum sprider kunskap och stödjer företag att stärka sin konkurrenskraft och sin innovationsgrad. Projektet främjar flexibla insatser där företag praktiskt tillämpar genuskunskap, vilket stärker sektorns innovationskraft och attraktivitet. Byggsektorn får samverka med industrin för en hållbar grön omställning.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Projektet adresserar kompetensbristen inom mansdominerad industri i norra Sverige, med fokus på bygg- och anläggningsbranschen, en nyckelaktör i den gröna omställningens värdekedja. Genom samverkan mellan akademi och näringsliv utvecklas och implementeras forskningsbaserade metoder för ökad jämställdhet. Dessa sprids via öppna samverkanforum och en digital plattform för att stärka hela industrinsektorns förmåga att attrahera och behålla kompetens.

Projektet möjliggör flexibla, geografiskt oberoende insatser där företag praktiskt tillämpar genuskunskap och nya arbetssätt. Genom att kombinera forskning inom arbetsvetenskap och design med praktisk implementering stärks både kompetensutveckling och innovationsförmåga.

Den gröna omställningen i Övre Norrland sker i snabb takt och ställer höga krav på många olika branscher och sektorer. Den gröna omställningens värdekedja består av en rad sammanlänkade sektorer och branscher som tillsammans möjliggör övergången till ett hållbart samhälle. Varje länk i kedjan från utveckling av förnybar energi och hållbara material, till transport och byggande av infrastruktur är avgörande för att skapa en cirkulär ekonomi och en fossilfri framtid. Bygg- och anläggningssektorn spelar en central roll i denna kedja genom att tillhandahålla den fysiska infrastrukturen som krävs för att stödja hållbar utveckling och samtidigt möta de höga krav på energieffektivitet och klimatanpassning som omställningen ställer. Genom att främja jämställdhet och mångfald i bygg- och anläggningssektorn stärks därför hela den gröna omställningens värdekedja, då en bredare kompetensbas och fler perspektiv driver innovation och hållbara lösningar.

En stor förutsättning för att omställningen och kompetensattraktionen till norra Sverige ska lyckas är att bygg och anläggningssektorn håller hög takt och klarar av att möta de behov som finns. Samtidigt brottas sektorn med flera stora utmaningar. Några av de största utmaningarna enligt en undersökning som genomfördes 2023 är kompetensbrist och rekryteringsproblem, samt utmaningar med de hållbarhetskrav som ställs. Detta bekräftas också av branschorganisationen Byggföretagen under dialoger inför denna ansökan. En avgörande faktor för att övervinna hindren är att attrahera rätt kompetens till byggbranschen de kommande åren.

Forskning visar att jämställdhet och mångfald inte bara ökar arbetsplatsens kreativitet och innovationsförmåga, utan även stärker konkurrenskraft och kompetensattraktion. 2023 utgjordes dock endast ca 10% av bygg- och anläggningssektorns sysselsatta av kvinnor. Att jobba med sektorns jämställdhet är alltså direkt avgörande för att möta de regionala och globala utmaningar som följer med den pågående gröna omställningen.

Av de mandsdominerade industrierna var gruv- och stålindustrin tidigt ute med att kommunicera värdet av ökad jämställdhet vilket också gjort att andelen kvinnor ökat till drygt 20% bland kollektivanställda. För att den gröna omställningen ska lyckas, behöver fler sektorer och branscher följa samma goda exempel. Genom att i praktiken lära av varandra och jobba tillsammans med jämställdhet i fokus, ökar vi chanserna för en hållbar omställning. Bygg- och anläggningsbranschen är den mest mandsdominerade branschen och de 10% som finns i branschen arbetar framför allt som tjänstepersoner och i administrationen. Siffror från SCB (På tal om kvinnor och män) visar att Träarbetare, snickare, mfl. är det mest mandsdominerade yrket år 2022, med endast 2% kvinnor. Därför sker i det här projektet riktade insatser till just bygg- och anläggningsbranschen, men projektet riktar sig till industrin i norr i stort. Genom att arrangera kunskapsbyggande samverkansforum samlas relevanta aktörer från olika branscher i Norr- och Västerbotten för att samverka och lära av varandra.

Vi ser därför att en satsning på aktivt jämställdhetsarbete i nära samarbete mellan akademi och näringsliv är ett viktigt bidrag till norra Sveriges gröna omställning.

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

På kort sikt syftar projektet Build Equal till att skapa ökad medvetenhet, kunskap och konkreta förändringar i arbetsmiljö och rekryteringsprocesser inom bygg- och anläggningssektorn. De viktigaste kortsiktiga resultaten inkluderar:

Ökad kunskap och förändrade attityder

Genom utbildningar, workshops och samverkansforum stärks företagens förståelse för jämställdhetsintegrering och mångfaldsarbete. Detta leder till en mer inkluderande och attraktiv arbetsmarknad.

Nya arbetssätt och rekryteringsstrategier

Företagen kommer att utveckla och testa nya metoder för jämställd rekrytering och arbetsmiljöarbete, vilket skapar bättre förutsättningar för att attrahera och behålla en bredare kompetensbas.

Bättre arbetsmiljö och ökad trivsel

Genom att identifiera och åtgärda exkluderande normer och strukturer på arbetsplatser kan projektet bidra till tryggare och mer inkluderande arbetsmiljöer, vilket minskar personalomsättning och sjukfrånvaro.

Utveckling av en digital plattform

Projektet skapar en digital plattform där företag kan inhämta kunskap via utbildning, resurser och verktyg för jämställdhetsintegrering, vilket gör kunskapen mer tillgänglig och användbar i hela regionen.

Sammanfattningsvis bedöms projektets aktiviteter på kort sikt leda till ökad kunskap, förändrade arbetsmetoder och en mer inkluderande arbetsmiljö hos vår målgrupp, vilket i sin tur stärker hela branschens långsiktiga utveckling.

På lång sikt förväntas Build Equal skapa genomgripande förändringar i både byggsektorn och samhället i stort, främst enligt nedan:

En mer jämställd och inkluderande byggbransch
Projektet bidrar till att bryta exkluderande normer, vilket leder till ökad mångfald, mer attraktiva arbetsplatser och starkare rekryteringsbaser.

Hållbar kompetensförsörjning för framtiden
Genom att skapa en mer inkluderande och attraktiv arbetsmarknad kan fler söka sig till branschen, vilket bidrar till att lösa kompetensbristen och stärka regionens arbetsmarknad.

Ett mer innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv
Forskning visar att mångfald ökar kreativitet och innovationsförmåga. Projektet bidrar till en mer dynamisk och konkurrenskraftig bygg- och anläggningssektor och region.

Starkare samhälle och regional utveckling
En jämställd arbetsmarknad bidrar till ökad ekonomisk tillväxt, förbättrad arbetsmiljö och en mer hållbar samhällsutveckling.

Sammanfattningsvis bedömer vi att Build Equal på lång sikt skapar en mer hållbar, jämställd och konkurrenskraftig byggsektor och region, vilket stärker både näringslivet och samhället i stort.

Målgrupp

Den primära målgruppen för projektet är små och medelstora företag inom bygg- och anläggningssektorn i övre Norrland. Enligt SCB var andelen kvinnor i byggbranschen 2023 ungefär 10 procent. Under 2023 ökade antalet sysselsatta inom bygg- och anläggningssektorn som mest i Norrbotten, med 4,5 procent, men med en fortsatt ojämn könsfördelning .

En uppdelning av företagen i byggindustrin efter verksamhetsområde ger följande fördelning:
32.300 bygg- och anläggningsentreprenörer,
17.700 rivningsfirmor och firmor för mark- och grundarbeten,
23.000 bygginstallationsfirmor,
34.400 firmor för slutbehandling av byggnader (byggnadssnickeri, golv, måleri, glasmästeri osv.)
och
13.000 andra specialiserade bygg- och anläggningsentreprenörer (plåtslagerier, håltagning, firmor för takarbeten, dykentreprenörer m.m.)

Bygg- och anläggningssektorn präglas av en låg andel kvinnor och begränsad mångfald, delvis på grund av en stark machokultur och förlegade normer enligt ByggDialog. Det finns en brist på kunskap om jämställdhetsarbete, och homogena arbetsgrupper bidrar till att upprätthålla exkluderande beteenden.

För att dessa sektorer ska klara den gröna omställningen krävs en bredare kompetensbas. Projektet adresserar detta genom att utveckla och implementera forskningsbaserade metoder för jämställdhetsintegrering i praktiken.

Företagen får stöd i att skapa inkluderande arbetsmiljöer, utveckla strategier för rekrytering och behålla arbetskraft med olika bakgrunder. Genom att stärka sektorns attraktionskraft och tillgänglighet bidrar projektet till en mer hållbar och konkurrenskraftig bygg- och anläggningssektor i regionen.

Projektets hållbarhetsaspekter

Build Equal är en strategisk satsning som handlar om att skapa en mer inkluderande och jämställd bygg- och anläggningssektor i Övre Norrland. Projektet syftar till att förändra en bransch som idag präglas av könssegregering, begränsad mångfald och utmaningar kopplade till kompetensförsörjning. Genom att adressera social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet bidrar projektet till en mer attraktiv, hållbar och konkurrenskraftig sektor, i linje med Agenda 2030.

Social hållbarhet - en inkluderande och attraktiv arbetsmarknad

Bygg- och anläggningsbranschen är en nyckelaktör i den gröna omställningen, men könssegregeringen och den ojämna fördelningen av makt och resurser begränsar dess fulla potential. Build Equal arbetar aktivt för att förändra detta genom kompetenshöjande insatser, inkluderande rekryteringsmetoder och normkritisk arbetsplatsutveckling.

Genom att stärka jämställdhet och mångfald i branschen skapas bättre arbetsmiljöer, ökad innovationskraft och en mer hållbar kompetensförsörjning. Kvinnors delaktighet i byggsektorn stärks genom riktade insatser för rekrytering, utbildning och karriärutveckling, vilket skapar en mer rättvis fördelning av arbetsmarknadens resurser och inflytande.

Koppling till Agenda 2030:

Jämställdhet (mål 5): En rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser är en förutsättning för en hållbar arbetsmarknad. Projektet stärker jämställdhetsintegreringen genom att bryta normer och skapa nya möjligheter för kvinnor och andra underrepresenterade grupper.

Minskad ojämlikhet (mål 10): Genom att aktivt arbeta för jämlika och rättvisa arbetsvillkor, där kön, etnicitet, funktionsvariation eller ålder inte ska vara avgörande, bidrar projektet till en mer inkluderande arbetsmarknad.

Ekologisk hållbarhet - en hållbar byggsektor i den gröna omställningen

Bygg- och anläggningsbranschen spelar en central roll i den gröna omställningen, där en hållbar utveckling av industri och infrastruktur är avgörande för att minska klimatpåverkan. En jämställd arbetsmarknad och en bredare kompetensbas är en förutsättning för att branschen ska kunna utveckla och implementera hållbara, energieffektiva och innovativa lösningar.

Projektet bidrar till hållbara arbetsmiljöer genom att identifiera och eliminera arbetsmiljörisker kopplade till exkluderande normer, vilket i sin tur ökar trivsel, säkerhet och möjligheten att attrahera fler kompetenser till branschen. Genom att bredda rekryteringsbasen stärks sektorns innovationsförmåga, vilket leder till mer hållbara byggprojekt och klimatvänliga infrastrukturlösningar.

Koppling till Agenda 2030:

Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (mål 9): En inkluderande arbetsmarknad möjliggör en mer innovativ och hållbar byggsektor, där fler perspektiv bidrar till smartare och mer miljövänliga lösningar.

Ekonomisk hållbarhet - stärkt kompetensförsörjning och tillväxt
Kompetensbristen inom bygg- och anläggningssektorn är en av de största utmaningarna för den regionala utvecklingen. Genom att bredda rekryteringsbasen och stärka jämställdhetsarbetet bidrar Build Equal till att fler kan söka sig till branschen, vilket minskar kompetensbristen och stärker företagens långsiktiga konkurrenskraft.

En mer inkluderande och jämställd arbetsmarknad leder också till lägre personalomsättning, minskade sjukskrivningar och ökad innovationsförmåga, vilket skapar bättre förutsättningar för tillväxt i hela regionen. Att säkerställa en stabil och hållbar kompetensförsörjning är avgörande för att möta framtida behov inom bygg- och anläggningssektorn.

Koppling till Agenda 2030:

Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8): Byggsektorn står inför stora rekryteringsutmaningar, och kompetensbristen riskerar att hämma både tillväxt och innovation. Genom att skapa en mer inkluderande arbetsmarknad stärker projektet arbetsvillkoren och säkrar en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning.

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Totalt
Personal	4 252 599
Externa tjänster	2 217 000
Resor och logi	220 000
Investeringar, materiel och lokaler	50 000
Schablonkostnader	4 205 819
Summa kostnader	10 945 418
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	10 945 418
Bidrag annat än pengar	
Offentligt bidrag i annat än pengar	300 000
Privat bidrag i annat än pengar	300 000
Summa bidrag i annat än pengar	600 000
Summa totala kostnader	11 545 418

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Skellefteå kommun	300 000
Total offentligt bidrag annat än pengar	300 000
TILLVÄXTVERKET	4 618 168
Region Norrbotten	2 690 083
Luleå tekniska universitet	947 084

Finansiär	Totalt
Total offentlig kontantfinansiering	8 255 335
Total offentlig finansiering	8 555 335
Byggföretagen	300 000
Total privat bidrag annat än pengar	300 000
Total privat kontantfinansiering	0
Total privat finansiering	300 000

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	2 690 083